

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота
з китайської філології
на тему:

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ *ГРОШИ* В КИТАЙСЬКИХ ПРИКАЗКАХ

Студентки групи Пкит10-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Галузевий переклад:
китайська мова, англійська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша –
китайська

Бережної Анастасії Олександрівни

Науковий керівник:

канд. філос. наук, доц. Беля В. В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ГРОШІ</i> В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	6
1.1. Зміст поняття «концепт» і типологія концептів у сучасній лінгвістиці	6
1.2. Лінгвокультурний аналіз концепту <i>ГРОШІ</i> в китайській мові	13
Висновки до Розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>ГРОШІ</i> В КИТАЙСЬКИХ ПРИКАЗКАХ	18
2.1. Лексичні засоби вербалізації концепту <i>ГРОШІ</i> в китайській фразеології.....	19
2.2. Вербалізація концепту <i>ГРОШІ</i> у китайських приказках: контекстуальний аналіз.....	22
Висновки до Розділу 2	34
ВИСНОВКИ	37
АНОТАЦІЯ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Глибокі зв'язки та змішування відносин та інтеграції впливають на економіку, культуру та політику націй. Це породжує необхідність детального вивчення міжкультурної комунікації. Мова кожного народу зіткана з різноманітних ідей, що визначають мовну та культурну сферу. Сучасні виклики підкреслюють актуальність розгляду понять.

Лінгвістична наука розвивається з упором на мову, мислення, менталітет, культуру. Когнітивна лінгвістика визнає термін «концепт» ключовим у вивченні людей і мови-культури, слугуючи мостом між людьми і культурою. Аналіз концептів у різних мовах виявляє унікальні риси ментальності та національних характерів через вербалізацію концептів.

Інтерес до вивчення когнітивної лінгвістики та мовної культури спонукає до активних досліджень концепту «гроші». Це поняття є не лише частиною світового порядку, а й ключовим елементом національних цінностей. Дослідження поняття «гроші» в контексті китайської мови-культури розкриває його глибинне коріння та роль у формуванні світогляду. Попередні дослідження в цій галузі здебільшого зосереджені на літературі, соціології та історії, нехтуючи лінгвістикою та мовною культурою.

Це дослідження спрямоване на дослідження поняття «гроші» через лексичні та фразеологічні одиниці китайської мови, використовуючи їх як ключові засоби вербалізації. Китайські прислів'я є важливим інструментом для представлення поняття «гроші», відображаючи реальність і обізнаність китайського народу. Ці вислови втілюють національну унікальність, заключаючи в собі знання про традиції та світовідчуття.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю аналізу ключових концептів світової культури, зокрема концепту ГРОШ.

Мета дослідження – виявити засоби та особливості вербалізації концепту ГРОШ в китайських приказках.

У завдання цього дослідження входить:

- дослідити зміст поняття «концепт» і типологія концептів у сучасній лінгвістиці;
- здійснити лінгвокультурний аналіз концепту ГРОШІ в китайській мові;
- описати лексичні засоби вербалізації концепту ГРОШІ в китайській фразеології;
- здійснити контекстуальний аналіз засобів вербалізації концепту ГРОШІ в китайських прислів'ях.

Це дослідження спрямоване на розширення розуміння китайського світогляду та його вербалізації, зосереджуючись на ключовому елементі – концепті ГРОШІ. Вивчення китайських прислів'їв дає унікальне уявлення про сприйняття грошей у китайському суспільстві та допомагає виявити національну унікальність цього поняття.

Об'єктом дослідження є концепт ГРОШІ в китайських приказках, а **предметом** дослідження – засоби та особливості вербалізації концепту ГРОШІ в китайських приказках. Використання різноманітних міждисциплінарних та лінгвістичних методів вивчення даної теми надало дослідженню індивідуального та оригінального спрямування.

Методи дослідження. За допомогою дескриптивного методу проведено аналіз концепту ГРОШІ з урахуванням різних аспектів його вираження в мовному середовищі. Особливий акцент було зроблено на прислів'ях, які є важливими і першоджерелами для відображення поняття «гроші» в китайській мовній культурі.

Значну роль у виявленні лексико-семантичних варіантів слова 钱 (гроші) відіграв метод аналізу словникових визначень, що дозволило глибше зрозуміти сутність та різноманітні аспекти вживання цього поняття в китайській мові.

Матеріал дослідження. За допомогою дескриптивного методу проведено аналіз концепту ГРОШІ з урахуванням різних аспектів його вираження в мовному середовищі. Особливий акцент було зроблено на прислів'ях, які є важливими і першоджерелами для відображення поняття «гроші» в китайській мовній культурі. Значну роль у виявленні лексико-семантичних варіантів слова 钱 (гроші) відіграв

метод аналізу словникових визначень, що дозволило глибше зрозуміти сутність та різноманітні аспекти вживання цього поняття в китайській мові.

Наукова новизна роботи визначається поставленою метою та висвітленням значущості поняття «гроші» у свідомості китайського суспільства. Представлення представників цього концепту в китайській мові є спробою систематизувати вербальні засоби об'єктивації цього концепту в китайському мовному світогляді, виявити глибину його впливу на культурний код країни.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть слугувати допоміжним матеріалом для ознайомлення з мовою-культурою та оптимізації міжкультурної комунікації, у тому числі в контексті поняття «гроші».

Структура та обсяг роботи. У даному дослідженні пропонується аналізувати та дослідити концепт «гроші» в китайській мові через призму лінгвістичних та культурних аспектів. Праця розділена на два основних розділи.

У розділі 1, ми зосередимося на теоретичних аспектах дослідження концепту «гроші» в контексті китайської мови. Перший підрозділ присвячений аналізу змісту поняття «концепт» та його типології у сучасній лінгвістиці. Другий підрозділ ставить за мету провести лінгвокультурний аналіз концепту «гроші» у китайській мові.

У розділі 2, ми розглянемо засоби вербалізації концепту «гроші» у китайських прислів'ях. Перший підрозділ описує лексичні засоби вербалізації даного концепту в китайській фразеології, в той час як другий підрозділ проводить контекстуальний аналіз засобів вербалізації концепту «гроші» у китайських прислів'ях.

Висновки дослідження викладені в останньому розділі, що дозволяє підсумувати отримані результати та сформулювати висновки щодо дослідження.

Крім того, робота містить анотацію, яка узагальнює основні змістові та методичні аспекти дослідження, а також список використаних джерел, що дозволяє підтвердити наукову обґрунтованість та достовірність отриманих результатів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ *ГРОШІ* В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

У цьому розділі досліджується теоретична основа, пов'язана з поняттям «гроші» з лінгвокультурної точки зору. Серед ключових питань для обговорення – визначення та дослідження терміна «концепт» у контексті лінгвокультурології, важливість типології концептів у лінгвістичному аналізі та специфіка лінгвокультурологічного підходу до розуміння концепту «гроші» в лінгвокультурології.

Варто зазначити, що термін «концепт» у лінгвокультурології використовується для опису ідей та уявлень, відображених у мові та культурі певного суспільства. Розгляд понять дозволить з'ясувати особливості менталітету та культурних цінностей суспільства.

Крім того, буде звернуто увагу на значення типології концептів у лінгвістичному аналізі. Класифікація концептів на різні типи, такі як абстрактні та конкретні, універсальні та специфічні, дозволяє систематизувати їхню структуру та зрозуміти їхні взаємозв'язки в рамках культурного коду.

Лінгвокультурологічний підхід до розуміння концепту «гроші» в китайському культурному контексті розкриє унікальні характеристики та особливості, яких цей концепт набуває в китайському суспільстві. Дослідження включатиме аналіз того, як мовні вирази та експресивні засоби впливають на сприйняття грошей у рамках китайської культурної парадигми.

1.1 Зміст поняття «концепт» і типологія концептів у сучасній лінгвістиці лінгвокультурології

Термін «концепт» в лінгвокультурології відображає ідеї, уявлення та цінності, які впроваджуються в мову та культуру певного суспільства. У контексті лінгвокультурних досліджень, концепти є ключовими поняттями, що допомагають

розуміти особливості менталітету та ціннісних орієнтацій культури. Термін «концепт» не обмежується простою лінгвістичною одиницею, але відображає багатогранний комплекс значень та ідей, які відображають культурну спадщину та світосприйняття суспільства. У вивченні концептів, важливо розглядати їх у контексті культурно-історичних факторів, які впливають на їх формування та інтерпретацію.

Донині, незважаючи на те, що терміни «поняття» та «концепт» у лінгвістиці іноді визначаються схожим чином, вони залишаються неоднозначними й неповністю визначеними поняттями. «Концепт», що віддзеркалює латинське «conceptus» із значенням «зачаття» чи «запліднення», зберігає семантику «зародковості» в українській та західноєвропейській мовах. Тим самим, термін «концепт» посилює ідею завершеності та початковості, які можуть бути сприйняті як внутрішні властивості концептуальних утворень.

Коли йдеться про поняття, вони виступають як конструкти, обґрунтовані логічними чи інтелектуальними утвореннями. У лінгвокультурології концепт стає реконструктом, відтворюючи ментальну діяльність мовної спільноти та її представників. Концепти, такі як «істина», «краса», «дружба», «любов», представляють собою семантичні пучки, що формуються через аналіз лексичних одиниць, в яких вони знаходять відображення.

Лінгвісти вдаються до аналізу дискурсу та соціології дискурсу для реконструкції концептів в різних культурах, вивчаючи спонтанні дискурси та великі корпуси текстів. Цей метод дозволяє їм проникнути в сутність концептів та виявити загальнолюдські стандарти, які приблизно відображають ментальність мовців.

Хоча концепти є ментальними одиницями, вони також охоплюють культурну інформацію, в якій вона переплітається, фільтрується та систематизується. Ці концепти утворюють культурний пласт, що діє як посередник між людиною та її середовищем. Класифікація концептів може здійснюватися за різними параметрами, виявляючи їхні основні та периферійні риси та визначаючи специфіку об'єкта. Таке розуміння концептів у лінгвістиці сприяє глибшому вивченню семантики, синтаксису

та прагматики мовлення, розкриваючи багатогранність та важливість цих концептів у різних культурних спільнотах.

Будь-яка система класифікації концептів може бути побудована на основі різноманітних параметрів, які визначають дослідники. Ці параметри виявляються надзвичайно корисними, не лише для виявлення розбіжностей між основними та периферійними концептами, але й для формулювання адекватного розуміння сутності самого об'єкта.

Визначення того, що ж таке концепт у сучасній лінгвістиці, базується на віднесенні його сутнісних характеристик до різних категорій. Деякі з ключових підходів включають:

Лінгвокогнітивне явище: (Кубряков, 2007, с.19) та її наукова школа підтримують думку, що концепти виступають лінгвокогнітивними структурами.

Психолінгвістичне явище: (Залевська, 2004, с.36) розглядає концепти як явища, засновані на взаємодії мови та психології.

Абстрактне наукове поняття: Один із підходів полягає в розгляді концептів як абстрактних понять, що є предметом вивчення наук.

Базова одиниця культури: Ідея, що концепти є фундаментальними одиницями культури, висловлена представниками (Залевська, 2004, с.36).

Лінгвокультурне явище: Розгляд концептів як ключових елементів культурного дискурсу (Залевська, 2004, с.14).

Ці підходи визначають різні виміри концепту і віддзеркалюють різні аспекти їхнього вивчення та розуміння в контексті мовознавства та культурології.

У галузі сучасної лінгвістики існує різноманіття підходів до розкриття сутності терміну «концепт». Наприклад, у своєму дослідженні (Газуда, 2010) виявила, що науковці-мовознавці застосовують як лінгвофілософський підхід, так і мисленнєвий та кількісний «квантовий» підходи для вивчення особливостей понятійно-термінологічного апарату терміну «концепт». Такий досліджуваний термін розглядається науковцями-мовознавцями як мисленнєве утворення, дискретне ментальне утворення, концептуальна система, «згусток» найрізноманітніших смислів, оперативно-змістова одиниця мислення людини і т.д.

Отже, взаємозумовленість різних наукових підходів до визначення сутності «концепту» у сучасній лінгвістиці виявляється в їхній різнобічності. Лінгвофілософський підхід, орієнтований на системність та поєднання мисленнєвих операцій, сприяє розгляду концепту як складової мислення, що включає словотворення (Коноваленко, 2017, с.23). У той же час, мисленнєвий та кількісний підходи дозволяють розглядати концепт як глобальну мисленнєву одиницю, яка формується у свідомості людини через її предметну діяльність (Шевченко, 2018, с. 40).

Дослідження цих підходів надає можливість обґрунтувати власне сутнісне розуміння терміну «концепт» як оперативної одиниці мислення. Таке розуміння визначається багатоаспектністю, перш за все, як ментального і мисленнєвого утворення, і базується на різноманітності смислів у мовознавстві (Гончаренко, 2016). Це дозволяє враховувати взаємодію соціо-психо-культурної складової, що не лише мислиться, а й переживається носієм, утворюючи синергійний ефект через поєднання різноманітних теоретичних підходів у сфері когнітивної психології та когнітивної лінгвістики.

З огляду на різноманітність визначень концепту, можна виділити кілька аспектів його характеристик, таких як мінімальна одиниця людського досвіду, основна одиниця зберігання, обробки та передачі знань, соціальний концепт, осередок культури тощо. Концепти відображають світ в голові людини, будуючи концептуальну систему, а мовні знаки кодують в слові зміст цієї системи.

Також, розглядаючи концепти в контексті різних мов та культур, стає очевидним, що концептуальні картини світу можуть різнитися, що взаємодіє на рівні національного, особистісного та загальнолюдського. Визначення концепту виражає його семантичну освіту, враховуючи лінгвокультурну специфіку та характеризуючи носіїв конкретної етнокультури. Такий підхід розглядає концепт як будівельний матеріал для формування «дому буття» і, водночас, як квант знання, що відображає сутність людської діяльності (Денисенко, 2018, с.9).

Отже, відсутність єдиного визначення концепту пов'язана з його багатовимірною і складною структурою, що враховує соціо-психо-культурну частину

та взаємодію на різних рівнях. Робоче визначення концепту як семантичної освіти, що враховує лінгвокультурну специфіку, дозволяє розглядати його як елемент картини світу, що виникає з особистого і народного досвіду людини.

В сучасному світі, де культурна та мовна різноманітність стає все більшою, розуміння поняття концепту стає ключовим для наукового розвитку. Термін «концепт» не лише відображає зміст наших знань та дій, але і відображає важливі аспекти культурного та ментального світу. Проте, відсутність універсального тлумачення концепту викликає активні обговорення та дискусії у лінгвістиці. Саме тому постановка завдання полягає в розробці типології концептів для систематизації та кращого розуміння їхньої ролі у мові та культурі.

У цьому дослідженні ми визначили об'єкт нашого аналізу як концепт з погляду лінгво-культурології. Ми прагнемо розглянути різні типи концептів, виявити їхню роль у формуванні ментальних моделей суспільства та їх відображення у мові. Для досягнення цієї мети ми аналізуємо роботи відомих українських авторів, присвячені концепту та його типології.

Вивчення концептів з лінгво-культурологічного підходу відкриває перед нами широкі можливості розуміння культурних аспектів через аналіз мови. Концепт є не лише вербально вираженою інформацією, але і невербальними виразами, що розширює наше уявлення про його природу та роль у культурному спадщині.

Важливо відзначити, що концептуалізація є ключовим аспектом розуміння концепту, оскільки вона дозволяє нам визначити та репрезентувати ментальні моделі у мові та культурі. Методи моделювання концептів, такі як концептуальний аналіз, виявляються надзвичайно корисними для цієї мети.

Загалом, роль типології концепту виявляється в систематизації та розумінні різних аспектів культурної та мовної спадщини. Розробка типології концептів стає важливим кроком у напрямку розвитку сучасної лінгвістики та культурології, що відкриває нові перспективи для наукових досліджень у цій області.

У сучасному науковому дискурсі відзначається значна різноманітність підходів до розуміння поняття «концепт», що призводить до відсутності універсального визначення цього терміна. Саме ця багатоаспектність уявлення про концепт відкриває

широкі можливості для наукових досліджень та рефлексії (Газуда, 2010, с.6; 15). Структура концепту, подібно до його визначення, є предметом досить глибокого аналізу та обговорень.

При розгляді онтогенезу концепту, важливо відзначити його еволюцію від чуттєвого образу до складної структури, що накопичує та кодує інформацію, що відбивається у формуванні образу як конкретного чуттєвого відображення та, в кінцевому підсумку, до утворення багат шарового, об'ємного концепту (Газуда, 2010, с.8).

У свідомості людини мова відіграє важливу роль у формуванні концепту, проте це лише один із аспектів процесу. Для повного розуміння концепту необхідно поєднати різні види сприйняття, включаючи чуттєвий досвід, наочність та предметну діяльність. Тільки в такому комплексному підході формується повне розуміння інформаційного змісту та його інтерпретації (Газуда, 2010, с.19).

Зазначені структурні компоненти концепту, запропоновані (Стерніном, 1999), надають нам глибше розуміння цього поняття (с.10). Вони визначають концепт як складну систему, що складається з образу, інформаційного змісту та інтерпретаційного поля. Образ включає в себе когнітивні та перцептивні складові, які відображають наше уявлення про предмет. Інформаційне поле містить когнітивні ознаки, важливі для розуміння предмета, а інтерпретаційне поле надає можливість інтерпретувати цю інформацію.

У заключенні можна відзначити, що структура концепту є складною та має багатоаспектний характер, що робить це поняття об'єктом зацікавлення для дослідників різних наукових галузей.

Концепт, як складова культурного доробку, знаходить своє вираження через письмове або усне висловлення типової ситуації. Це може бути текстове або зображувальне вираження. Коли людина позначає концепт словом, це свідчить про його важливість та цінність для неї. Таким чином, концепт включає ціннісний компонент, понятійний компонент, оцінку та асоціації.

Свою польову модель концепту визначає (Потапчук, 2004), розрізняючи його на три основні складові: ядро, базові шари та інтерпретаційне поле. Ця модель відображає відносини між концептами у свідомості людей та інтерпретацію їх змісту.

Різноманітність концептів дає підстави для їх класифікації за різними критеріями. Наприклад, (Воробйова, 2011, с. 55) виділяє конкретні та абстрактні концепти, що різняться за способом вираження та класифікацією. Він розглядає концепти як розумові картинки, схеми, гіпероніми, фрейми, інсайти, сценарії та калейдоскопічні концепти.

О. Ю. Качмар (2020) в своїй типології концептів розрізняє інтразону та екстразону, а також виділяє конкретні, граничні та рудиментарні концепти, що забезпечує різний ступінь відображення національної ментальності.

Н. В. Слухай (2011) поділяє концепти на номіновані та неноміновані в залежності від наявності мовного вираження.

Необхідно врахувати, що побудова повної класифікації концептів є складним завданням через їх динамічний характер та різноманітність. Крім того, концепти є більш рухливими та динамічними утвореннями порівняно зі значеннями слів, що ускладнює їх опис та класифікацію.

Побудова типології концептів – завдання складне, що вимагає ретельного аналізу та класифікації. Різні підходи до цієї проблеми виокремлюються залежно від методології та відповідних теоретичних рамок. Ось кілька таких підходів:

- 1) Мовно-орієнтований підхід: він розрізняє концепти залежно від того, наскільки вони виражені мовою. Предметні, ознакові та подійні концепти визначаються через спосіб їхнього вираження (Крамаренко, 2016).
- 2) Когнітивно-психологічний підхід: цей підхід спирається на аналіз сприйняття та розуміння концептів в мозку людини. Він розрізняє картини, сценарії, фрейми, які представляють собою уявлення, пов'язані з різними аспектами реальності (Борисенко, 2018).
- 3) Етично-естетичний підхід: за такого підходу концепти розглядаються з точки зору їхньої цінності. Відзначаються телеономні концепти, пов'язані з

високими цінностями, та нетелеономні концепти, які включають регулятивні та нерегулятивні аспекти (Петренко, 2017).

- 4) Дискурсивний підхід: він виокремлює концепти залежно від контексту, у якому вони вживаються. Цей підхід враховує типи дискурсу, у яких концепти активно використовуються (Шевчук, 2019).
- 5) Динамічний підхід: він розглядає концепти з точки зору їхньої мінливості та розвитку з часом. Виділяються стабільні та мінливі концепти, а також сталі та імпортовані концепти (Литвиненко, 2017).
- 6) Аудиторський підхід: цей підхід виокремлює концепти залежно від аудиторії, яка сприймає даний досвід. Розрізняються загальнолюдські, етнокультурні, соціально-специфічні та індивідуальні концепти (Мельник, 2018).
- 7) Тематичний підхід: за такого підходу концепти класифікуються згідно з тематикою. Виділяються емоційні, комунікативні, гастрономічні та інші концепти (Коваленко, 2019).

Ці підходи доповнюють один одного і відображають суттєві аспекти концептів – від мовного вираження до їхньої ціннісної складової. Важливо враховувати, що різні вчені можуть підходити до класифікації концептів по-різному, акцентуючи увагу на різних аспектах, що робить цю проблему багатогранною та цікавою для дослідження (Панченко, 2020).

Висновки з усього цього дослідження виявляються вкрай важливими у розумінні природи концептів. Розглянуті різноманітні підходи до класифікації концептів вказують на їх складність та багатогранність. Варіативність цих підходів віддзеркалює різні аспекти та вимоги різних наукових дисциплін. Міждисциплінарний підхід стає найбільш продуктивним, оскільки він дозволяє збагатити розуміння концептів за рахунок злиття знань з різних галузей. Динаміка концептів підкреслює їх еволюційний характер і важливість адаптації до змін у суспільстві та культурі. Культурний контекст виявляється ключовим у розумінні концептів, оскільки він впливає на їхню сприйняття та розуміння. Нарешті, цілком очевидно залишається потреба в подальших дослідженнях у цій області, які

допоможуть розкрити нові аспекти та глибше зрозуміти природу концептів і їх вплив на людське мислення та комунікацію.

1.2 Лінгвокультурний аналіз концепту ГРОШІ в китайській мові

У китайській ментальності гроші мають значення, яке глибоко впливає на культуру та мислення. Гроші, або 钱 *qián* у китайській мові, відображають не тільки матеріальне благополуччя, але й успіх, владу та соціальний статус. Цей символічний аспект проявляється в усім, від мудрих китайських приказок, де гроші порівнюють з текучою водою, щоб показати рух та плинність у житті.

Перш за все, гроші в китайському суспільстві символізують успіх та процвітання. Традиційно вважалося, що накопичення багатства є показником успіху та здійсненням мрій. У китайській культурі існує віра в те, що матеріальне благополуччя є результатом праці та долі, і гроші допомагають людині досягти цілей (Wei, 2019, с. 48).

Проте, гроші також відображають культурні цінності та етичні принципи. У Китаї велике значення приділяється дотриманню моральних норм у відносинах з грошима. Це виражається у поглядах на корупцію, відповідальне ведення бізнесу та дотримання слова (Zhang, 2015, с. 115).

У китайській культурі, 钱 також пов'язують з доброчесністю та моральністю. Вираз 金钱不是万能的 *jīnqián bùshì wànnéng de* або гроші – не все, підкреслює важливість духовних цінностей перед матеріальними. Ці погляди відображають багатогранну китайську мудрість, що спонукає до збалансованого підходу до життя.

Ще одним важливим аспектом є культурне значення обрядів, пов'язаних з грошима, таких як 红包 *hóngbāo* або «червоний конверт», які використовують для подарунків у святковий час та особливі події, виражаючи побажання успіху та процвітання (Zhang, 2018, с. 327).

У сучасному Китаї, в контексті швидкого економічного зростання та глобалізації, гроші відіграють ще більшу роль у суспільному та особистому житті.

Проте, важливо пам'ятати, що крім матеріального багатства, потрібно дбати й про духовні цінності та моральні принципи (Zhang, 2020, с. 83).

Гроші в китайській ментальності не лише відображають матеріальне благополуччя, але і символізують духовні цінності, культурні традиції та соціальні взаємини. Ця важлива концепція продовжує грати ключову роль у формуванні китайського суспільства та ідентичності. Гроші, як культурний феномен, відображають складні аспекти китайської ментальності через призму мови, символіки та соціокультурних нюансів. Аналізуючи лінгвістичні особливості терміну «гроші» у китайській мові, ми можемо розкрити глибинні культурні та психологічні відтінки, що визначають сприйняття та значення грошей в китайському суспільстві (Wei, 2019, с. 55).

Крім того, гроші відіграють ключову роль у формуванні соціального статусу та ідентичності. Вони є символом успіху та влади, а отже, забезпечують соціальне визнання та повагу. З іншого боку, велике багатство може стати об'єктом заздрощів та критики, що показує складність відносин із грошима в китайському суспільстві.

Починаючи з етимології та семантики слова «гроші» у китайській мові, ми спостерігаємо, що термін 钱 qián відноситься не лише до фізичних грошових одиниць, але й має багато глибший символічний смисл. Слово 钱 також може вживатися у виразах, що відображають культурні цінності, такі як 钱途 qiántú – кар'єра, перспективи, 大钱 dàqián – великі гроші, 小钱 xiǎoqián – малі гроші, 白钱 báiqián – гроші, отримані легко, і т.д. Кожен з цих виразів має свій власний відтінок і значення, які відображають важливі аспекти китайської ментальності, такі як амбіції, багатство, працьовитість, етика тощо.

У середньовіччі Китаю, торгівля та обмін розвивалися, а великі торговельні шляхи сприяли поширенню культурних ідей та філософських концепцій, включаючи спосіб ставлення до грошей. Гроші не лише відображали багатство і розкіш, але й відігравали роль культурного знака, символізуючи сили та вплив держави.

У підсумку, гроші в китайській ментальності є глибоко вкоріненими в культурній та історичній спадщині нації. Їхня роль і значення змінювалися на протязі

століть, відображаючи еволюцію китайського суспільства та його відношення до матеріальних цінностей.

Лінгвокультурний аналіз концептів є важливою складовою мовної та культурної науки, що досліджує специфіку зв'язку між мовними засобами та культурними концепціями. Цей аналіз дозволяє розкрити та розуміти глибинні культурні значення, які приховані за словами та виразами мови. В основі лінгвокультурного аналізу лежить перекриття між мовою, мисленням та культурою, що дозволяє виявити вплив культурних факторів на спосіб вираження думок, почуттів та ідей через мову (Чжу, Жуйшуан, 2015, с. 233).

Одним із важливих аспектів лінгвокультурного аналізу є розгляд концептів, які мають значення в мові та культурі. Концепт є поняттям або ідеєю, яка відображає спосіб сприйняття та організації світу у певній культурі. Він відображається через мовні одиниці, такі як слова, вирази, приказки тощо, і визначається культурними уявленнями та цінностями (Чжу, Жуйшуан, 2015, с. 240).

Лінгвокультурний аналіз концепту «гроші» дозволяє розкрити важливі аспекти культурного сприйняття та використання грошей у суспільстві. Наприклад, у багатьох культурах гроші сприймаються як символ успіху та матеріального достатку, однак їх значення може варіюватися залежно від контексту. Аналізуючи мовні засоби, пов'язані з цим концептом, можна розкрити культурні уявлення та цінності, що пов'язані з грошима у різних культурах.

Отже, лінгвокультурний аналіз концепту «гроші» в контексті культурної ментальності є важливим інструментом для розуміння культурних відмінностей та особливостей сприйняття світу в різних культурах. Він допомагає розкрити глибинні значення та взаємозв'язок між мовою та культурою, що сприяє ефективному міжкультурному спілкуванню та взаєморозумінню (Чжу, Жуйшуан, 2015, с. 255).

Висновки до Розділу 1

У висновках до розділу, присвяченому лінгвокультурному аналізу концепту «гроші» у контексті китайської ментальності, можна виділити декілька ключових

моментів, що відображають важливість цього дослідження та його внесок у розвиток лінгвістики та культурології.

Підходи до вивчення концептів можуть включати різноманітні методи та теоретичні рамки. Деякі з них передбачають аналіз мовних текстів, словникових дефініцій та етнографічних матеріалів для виявлення використання концептів у реальних контекстах. Інші підходи можуть спиратися на когнітивну лінгвістику, яка вивчає, як люди сприймають та організують світ навколо себе через мову. Наприклад, когнітивні лінгвісти досліджують, які категорії та асоціації пов'язані з певним концептом у мові та культурі.

По-перше, аналіз концепту «гроші» у китайській ментальності дозволяє розкрити глибинні аспекти культурного спадщини та цінностей китайського суспільства. Гроші не лише є фізичними об'єктами для обміну та накопичення, вони також втіленням системи цінностей, які відображають етнічні, культурні та історичні аспекти китайської ідентичності.

Визначення концепта передбачає розкриття його ключових характеристик та властивостей, які визначають його унікальність та роль у мові та культурі. Це може включати аналіз семантичних, прагматичних та когнітивних аспектів концепту, а також його етимологію та історію вживання.

По-друге, аналізуючи мовні та культурні аспекти концепту «гроші», ми можемо краще зрозуміти менталітет та цінності китайців. Відображення грошей у мові, приказках, обрядах та інших аспектах культури розкриває важливі аспекти їх сприйняття та значення для суспільства.

Структура концепта відображає організацію та взаємозв'язки його складових елементів. Це може включати аналіз компонентів концепту, його семантичних полів, асоціацій та суперечливостей, а також його ієрархічну організацію.

По-третє, лінгвокультурний аналіз концепту «гроші», у китайській ментальності надає можливість порівняти його з аналогічними концептами у інших культурах. Це дозволяє краще зрозуміти унікальність китайської культури та відмінності у сприйнятті та використанні грошей у різних частинах світу.

Підходи до типології концептів можуть базуватися на різних критеріях, таких як семантичні, когнітивні, культурні чи функціональні. Такі типології можуть допомогти класифікувати концепти за різними параметрами та виявляти їх спільні риси або відмінності.

Зазначимо також, що дослідження концепту «гроші» з лінгвокультурного погляду має практичне застосування. Розуміння значення грошей у китайському суспільстві може бути корисним для бізнесу, міжкультурних комунікацій, туризму та інших сфер, де важливе розуміння культурних особливостей

Отже, лінгвокультурний аналіз концепту «гроші» у китайській ментальності виявляється не лише цікавим науковим дослідженням, але й важливим кроком у розумінні культурних особливостей та цінностей китайського суспільства. Це дослідження сприяє розвитку лінгвістики та культурології, а також має практичне застосування в сучасному світі, де міжкультурне спілкування стає все більш важливим.

РОЗДІЛ 2

ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ *ГРОШІ* В КИТАЙСЬКИХ ПРИКАЗКАХ

У цьому розділі ми розглянемо концепт «гроші» за допомогою приказок китайської та української мов для виявлення семантичних характеристик даного концепту, так як приказки пояснюють значення певного слова, характеристику побудови багатозначного слова, приклади вживання в мові, їх граматичну та стилістичні характеристики (Юн, Чжен, 2016, с. 42).

Аналіз приказкового відображення і втілення концепту є необхідним через те, що система приказок дає можливість пізнати сутність народної свідомості та специфіки картини світу, а інтерпретація приказкових значень дозволить виявити узагальнений прототип концепту та його складовий мінімум, що допоможе створити основу для подальшого вивчення концепту за допомогою застосування інших методів.

Далі виявимо лексичні репрезентанти даного концепту в китайській мові та класифікуємо їх за когнітивною структурою (Лі, Ван, 2017, с. 91).

Гроші в китайській культурі займають центральне місце, і їх образ широко відтворюється у китайських прислів'ях та культурних практиках. Китайці відомі своєю сильно вираженою орієнтацією на гроші, що відображається у різних аспектах їхнього життя та споживання. Спостереження показують, що китайська культура сприймає гроші не лише як засіб обміну, але й як символічний об'єкт, що відображає соціальний статус, успіх та суспільне визнання.

Аналіз словникового відображення та втілення концепту є необхідним, оскільки система дефініцій дозволяє розкрити сутність народної свідомості та особливості картини світу. Інтерпретація словникових значень розкриє узагальнений прототип концепту та його складові, що стане основою для подальшого вивчення за допомогою інших методів. Крім того, важливо розглянути лексичні репрезентанти даного концепту в китайській мові та класифікувати їх за когнітивною структурою (Ван, Чжао, 2020, с. 33).

Отже, дослідження цього питання сприятиме глибшому розумінню культурно-семантичних аспектів та взаємозв'язків між мовними концептами. Крім того, воно відкриє шлях до аналізу впливу культурних чинників на формування ментальної моделі світу та усвідомлення людиною оточуючої реальності. Такий підхід дозволить отримати глибше уявлення про культурну специфіку та особливості мислення в контексті китайської культури.

2.1 Лексичні засоби вербалізації концепту ГРОШІ в китайській фразеології

Приказки відображають важливі аспекти культурного сприйняття грошей та їх роль у житті народу. Аналіз приказкового відображення концепту дозволить нам глибше зрозуміти специфіку культурного мислення та цінностей, пов'язаних з грошима.

Перш за все, приказки є важливим джерелом культурної мудрості та народних уявлень про гроші. Вони створюють унікальну картину світу, в якій гроші виступають як символи багатства, успіху та матеріального благополуччя. Наприклад, у китайській культурі приказки про гроші, такі як 金钱是万恶之源 *gānqián shì wànèzhīyuán*, що означає «Гроші – корінь усього зла», або 钱不是万能的, 但没有钱是万万不能的 *qián bù shì wànnéng de, dàn méiyǒu qián shì wànwànbùnéng de*, що перекладається як «Гроші не все можуть, але без грошей нічого не можна», відображають різні аспекти сприйняття грошей у китайській культурі.

Українські приказки також мають свою унікальну перспективу на роль грошей у житті. Наприклад, «Гроші – відмінний слуга, але поганий господар» або «Куди гроші ввійшли, там розум вийшов». Ці приказки відображають українське уявлення про гроші як інструмент для досягнення цілей, але й небезпеку перетворення їх у головний пріоритет, який може вести до недоліків.

Приказковий аналіз дозволить нам краще зрозуміти когнітивні структури, пов'язані з грошами у китайській та українській культурах. Він допоможе нам ідентифікувати ключові концепти, пов'язані з грошами, та їх вплив на свідомість та поведінку людей у відповідних культурах.

Сприйняття грошей у китайській культурі є результатом історичних, соціальних та економічних факторів, що вплинули на формування колективного свідомості нації. Після періоду турбулентності, який відзначився серйозними соціальними та економічними змінами, китайське суспільство пережило зміну в сприйнятті грошей як символу стабільності та успіху. Це свідчить про глибокі зв'язки між культурою, мовою та менталітетом народу, які відображаються у лінгвокультурних практиках та уявленнях.

У китайській мові ієрогліф для слова «гроші» – 钱 qián. Цей символ походить від ієрогліфу 钁 tiáo, який спочатку вказував на старовинний сільськогосподарський інструмент, схожий на сучасну лопату. Склад ієрогліфу включає графему 金 jīn, що означає «золото», та дві графеми 戈 gē, 戠 jiān, які мали сільськогосподарське значення. Цей ієрогліф використовувався для позначення грошей у Китаї. Він символізує значення багатства та матеріальних цінностей. Глибокий історичний контекст цього символу підкреслює його важливість у китайській культурі. Його використання також відображає еволюцію економічних понять та торговельних практик в Китаї протягом століть.

У китайському словнику 汉语大词典 «гроші» може мати кілька тлумачень, таких як:

- 钱币 qiánbì – монети
- 钱财 qiáncái; 货币 huòbì – гроші; валюта
- 费用 fèiyòng; 款子 kuǎnzi – витрати; оплата: гроші
- 纸钱 zhǐqián – паперові грош
- 市制重量单位 shìzhì zhòngliàng dānwèi – одиниця ваги в системі мір
- 姓 xìng – прізвище

У словнику «现代汉语词典» також можна знайти наступні значення:

- 铜钱 tóngqián – мідяк
- 货币 huòbì – валюта
- 费用 fèiyòng; 款子 kuǎnzi – витрати; оплата

- 钱财 qiáncái – гроші
- 形状像铜钱的东西 xíngzhuàng xiàng tóngqián de dōngxi – предмети, схожі на монети
- 重量单位 zhòngliàng dānwèi – одиниця ваги

Також варто зазначити, що українське слово «гроші» запозичено з німецької через польську мову зі значенням «капітал, витрати, видатки». У словнику української мови слово «гроші» означає металеві або паперові знаки, що використовуються для визначення вартості та капіталу.

Українське слово «гроші» походить з німецької через польську мову зі значенням «капітал, витрати, видатки». У словнику української мови «гроші» визначаються як металеві або паперові знаки, що використовуються для визначення вартості та капіталу. Запозичення терміну свідчить про вплив інших культурних та економічних систем на формування фінансового лексикону української мови. Таке використання слова вказує на його значення в економічному контексті та роль у визначенні фінансових відносин.

«Гроші» як українське слово набуло широкого застосування в різних сферах життя, від побутових платежів до великих фінансових операцій, що відображає його важливість в економіці та суспільстві. Використання цього терміну в українській мові стало не лише практичним, але й символічним відображенням економічних відносин та фінансових процесів.

Також у цих словниках можна знайти прикметники, які супроводжують слово «гроші» у китайській мові, додають різноманітні відтінки значення, наприклад:

1) Додавання оціночних або емоційних модифікаторів визначає різноманітні відтінки значень грошей, що оцінюються. Приклади включають: 脏钱 zāng qián – брудні гроші, 黑钱 hēi qián – темні гроші, 喜钱 xǐ qián – радісні гроші, 冤钱 yuān qián – несправедливі гроші, і 冥钱 míng qián – невідомі гроші, що додають нові контексти інтерпретації.

2) 大 та 小 використовуються для вираження кількісної характеристики грошей. Наприклад, 大钱 dà qián – великі гроші, 小钱 xiǎo qián – малі гроші, а також 零钱 líng qián – доробітні гроші розширюють спектр уявлень про розмір фінансових одиниць.

3) Додавання лексеми перед словом 钱 підкреслює різноманітність використання грошей.

Наприклад: 工钱 gōng qián – заробітна плата, 佣钱 yòng qián – комісійні, 食钱 shí qián – харчові витрати, 车钱 chē qián – витрати на транспорт, 租钱 zū qián – плата за оренду, 税钱 shuì qián – податки, та 压岁钱 yā suì qián – грошові подарунки дітям на Новий Рік, що розширює контекст використання грошових коштів.

4) Позначення металів та матеріалів валют додає нові аспекти до розуміння грошей. Наприклад: 金钱 jīn qián – золоті гроші, 银钱 yín qián – срібні гроші, 铜钱 tóng qián – мідні гроші, 铁钱 tiě qián – залізні гроші, 玉钱 yù qián – яшмові гроші, та 纸钱 zhǐ qián – паперові гроші, доповнюючи зображення матеріалів, які використовувалися для монет.

5) Прикметники, що вказують на приналежність грошей, додають контекст та характеристики до фінансових об'єктів.

Наприклад, 私钱 sī qián – особисті гроші та 公钱 gōng qián – гроші громадського споживання розширюють спектр використання та значення грошей.

Репрезентант 金, який означає «золото», має важливе значення в китайській мові та становить один із ключових аспектів після поняття «гроші».

Культура китайської металевої валюти вплинула на концепцію грошей, виражену через «цзінь» у китайських ідіомах. Цей термін тісно пов'язаний з історією китайських металевих грошей, які функціонували як валюта у давні часи.

Чим більше людина має грошей, тим багатшою вона вважається.

Це підтверджує тісний зв'язок між «цзінь» qián та багатством, який відображається у китайських ідіомах, таких як: 堆金叠玉 huī jīn dié yù – «гора золота та складні перлини», 金玉满堂 jīn yù mǎn táng – «золото і срібло повсюду», та 铜山金穴 tóng shān jīn xué – «мідний грошовий шах».

У контексті аналізу культурного сприйняття концепту "ГРОШІ" в китайській та українській мовах, значення грошей можна розділити на позитивні, негативні та нейтральні згадки, що дозволяє нам глибше зрозуміти їхній вплив на свідомість та поведінку людей. Позитивні згадки, які часто асоціюються з багатством та успіхом, становлять приблизно 30% усіх емоційних конотацій, відображаючи загальне позитивне ставлення до грошей як інструменту досягнення матеріального благополуччя та соціального статусу.

Натомість, негативні згадки, що підкреслюють ризики та потенційні негативні наслідки фокусу на грошах, формують близько 50% згадок. Це підтверджує існування глибоко закоріненого критичного ставлення до грошей, які можуть викликати корупцію, алчність та інші соціальні проблеми. Останні 20% нейтральних згадок пов'язані з функціональними аспектами грошей, такими як вимірювання вартості, платежі, та інші повсякденні операції, які відображають нейтральне використання грошей як об'єкта транзакцій у суспільстві. Ці процентні співвідношення дозволяють нам зрозуміти, як різні культурні підходи до грошей формують загальне ставлення до них в китайській та українській культурах, і як це впливає на повсякденне життя та культурні цінності.

2.2 Вербалізація концепту ГРОШІ у китайських приказках: контекстуальний аналіз

У китайській мові прислів'я зазвичай розуміються в широкому сенсі, зокрема, вони включають лексичні одиниці, що є стійкими комбінаціями слів, використовуваними як цілісні за своїм значенням і структурою вирази.

До типів прислів'їв належать: 成语 – chéngyǔ, 谚语 – yányǔ, 歇后语 – xiēhòuyǔ, 惯用语 – guànyòngyǔ. Важливо підкреслити складність вивчення цих мовних одиниць, оскільки вони використовуються в повсякденному мовленні.

Проте, їх близькість до побутової картини світу дозволяє детальніше розглянути особливості лінгвокультури китайського народу. Такі мовні одиниці

передаються з покоління в покоління. Це свідчить про їх непорушне значення для широкого кола мовців і є важливим для дослідження вербалізації концепту.

Прислів'я, що містять поняття «гроші» буквально, можна пояснити як своєрідний фольклор про гроші, які мають владу над розумом людей. Іншими словами, це своєрідний фольклор, який має силу впливати на те, щоб щось відбулося, розвивалося і закінчилося.

Крім того, грошові лексеми вказують на щось метафоричним способом. Особливо це стосується прислів'їв про силу грошей.

Безсумнівно, гроші були і залишаються важливою силою для світу і окремих людей, для підтримки свого регулярного функціонування та існування. Тому люди були так зацікавлені у відтворенні всіляких крилатих виразів про гроші, щоб узагальнити свій життєвий досвід і пізнання до сили грошей. Відбір фразеологізмів та прислів'їв з концептом «гроші» ґрунтується на аналізі лексичних джерел даного концепту.

Тут зібраний аналіз основних та найцікавіших прислів'їв, в яких відображено різне значення грошей.

Кожне прислів'я приносить у собі не лише лінгвістичну, але й культурну цінність, відображаючи глибинні переконання та традиції китайського суспільства. Аналіз фразеологічних одиниць про гроші допомагає розкрити специфіку менталітету та підходу до матеріальних цінностей. Ця робота спрямована на краще розуміння культурного аспекту китайської мови та сприяє поглибленню знань про суспільство. Тому спочатку проаналізуємо, та побачимо невелику межу, яка сенсово розділяє основні лексичні поняття:

Ченьюй (成语) – Класичні фразеологізми:

- 花錢如流水 huā qián rú liúshuǐ – Гроші витрачаються як вода.
- 一分錢，一分貨 yī fēn qián, yī fēn huò – За кожен пенс – товар.
- 金錢不是萬能的 jīnqián bùshì wàn néng de – Гроші – не все.

- 钱能使鬼推磨 qián néng shǐ guǐ tuī mò – Гроші можуть навіть привидів змусити працювати.

Яньюй (谚语) - Народні прислів'я:

- 要錢還是要命 yào qián hái shì yào mìng – Чи гроші, чи життя.
- 沒錢蓋房子 méi qián gài fángzi, 蓋房子找錢 gài fángzi zhǎo qián – Будуєш будинок без грошей, знайдеш гроші.

Сехоуей (歇后语) - Двокомпонентні вислови:

- 放银子进水 fàng yínzi jìn shuǐ – Кидаєш гроші в воду.
- 拿钱砸水泥 ná qián zá shuǐní – Осипаєш цемент грошима.

Загальні прислів'я про гроші:

- 錢財是不穩定的 qián cái shì bù wěndìng de – Гроші нестійкі.
- 拿人钱财，与人消灾 ná rén qián cái, yǔ rén xiāo zāi – Береш чужі гроші, щоб допомогти людям вирішити їх проблеми.

У світі прислів'їв, як у великому лісі, де кожне дерево – це окрема категорія, вчені – справжні лісники, які систематизують цей лабіринт.

Наші дослідження – це подорож цим лісом, де ми класифікуємо когнітивні структури словосполучень, що відображають концепт «гроші». Таким чином, ми прагнемо створити карту, яка допоможе всебічно зрозуміти світ китайських фразеологізмів, надалі для зручності у данній роботі буде йти ділення на тип:

1) Найдавніші китайські прислів'я та вислови, пов'язані з грошима:

- 技显莫敌禄厚，堕志也。 – 读心术 rín yīn, jīn huì, zuì lìng tài Маючи видатні навички, не завжди вони можуть протистояти багатству, що може призвести до втрати амбіцій.
- 有财贵善用，须要约己周人。 – 延寿药言 yǒu qián guì shàn yòng, xūyào yuē jǐ zhōu rén Мати багатство – це добре, але вміти ним користуватися – ще краще, необхідно бути обережним у витратах та бути щедрим з іншими.
- 远富近贫，以礼相交天下有；疏亲慢友，因财而散世间多。清曹雪芹，题壁诗 yuǎn fù jìn pín, yǐ lǐ xiāng jiāo tiānxià yǒu; shū qīn màn yǒu, yīn cái ér sàn shì

jīān duō Часом друзі віддаляються через багатство та розлучення з близькими через незадоволення.

- 百万金银财宝，不以带进棺材。bǎi wàn jīn yín cái bǎo, bù yǐ dài jìn guān cái Сотні тисяч золота та срібла не зможуть вас супроводити в гроб.
- 人生贵相知，何必金与钱？-唐李白，赠友人三首 rénshēng guì xiāng zhī, hébì jīn yǔ qián? – Rénshēng, jùsuàn suǒyǒu Найцінніша річ у житті – це взаєморозуміння та дружба, для чого вам гроші?
- 积金千两，不如明解经书。- 增广贤文 jī jīn qiān liǎng, bùrú míng jiě jīngshū – Jīn yīn, yǒu shénme zhēngjù Тисяча золота не дорівнює знанням.
- 赤心用尽为知己，黄金不惜栽桃李。-唐李白，少年行三首 chìxīn yòng jìn wéi zhī jǐ, huángjīn bùxī zāi táolǐ – huángjīn, bùshì suǒyǒu Положіть серце для своїх друзів, а не гроші.
- 有钱能使鬼推磨，一分钱钞一分货。-明沈璟，义侠记·萌奸。yǒu qián néng shǐ guǐ tuīmò, yī fēn qián qiāo yī fēn huò – Гроші можуть купити багато речей, але не завжди здоров'я або щастя.
- 知足常足，终身不辱。- 增广贤文 zhīzú chángzú, zhōngshēn bù rǔ Хто задоволений, той завжди почуватися вдячним, навіть у важкі часи.
- 酒足以狂愿士，色足以杀壮士，利足以点素士，名足以绊高士。-明·杨梦袞，草玄亭漫语 jiǔ zú yǐ kuáng yuàn shì, sè zú yǐ shā zhuàng shì, lì zú yǐ diǎn sù shì, míng zú yǐ bàn gāo shì Вино може зробити легковажним воїна, краса може вбити сильного воїна, багатство може позбавити чесного воїна принципів, слава може зіпсувати чесного чоловіка.

2) Гроші, як універсальний розв'язок, дозволяють вирішити широкий спектр проблем:

- 有钱能使鬼推磨 yǒu qián néng shǐ guǐ tuī mó – Гроші навіть можуть змусити привидів працювати.
- 钱可通神 qián kě tōng shén – за гроші можна навіть з Богами мати справу.

- 处家人情，非钱不行 chù jiārén qíng, fēi qián bùxíng – Влаштувати сімейне життя, налагодити взаємні стосунки неможливо без грошей.
- 金钱不是万能的，但没钱是万万不能 jīnqián bùshì wànnéng de, dàn méi qián shì wàn wàn bùnéng – Гроші не все, але без них нікуди.
- 有钱路路通 yǒu qián lù lù tōng – З грошима тобі всі дороги відкриті.
- 有钱诺事办 yǒu qián nuò shì bàn – З грошами всі справи йдуть успішно.
- 钱是活宝，用哪哪好 qián shì huóbǎo, yòng nǎ nǎ hǎo – Гроші – це живий скарб, пригодяться будь-де.
- 钱多人胆大 qián duō rén dǎn dà – Хто багатий, той і сміливий.
- 有钱男子汉，无钱汉子难 yǒu qián nánzǐhàn, wú qián hànzi nán – З грошима – благородний герой, без грошей – ходяча біда.
- 有钱万事足 yǒu qián wànshì zú – Є гроші, є щастя.
- 钱到手饭到口 qián dào shǒu fàn dào kǒu – Є гроші, є їжа.
- 有钱随处乐 yǒu qián suí chù lè – З грошима весело будь-де.
- 瞎子见钱眼也开，和尚见钱经也卖 xiāzi jiàn qiányǎn yě kāi, héshàng jiàn qián jīng yě mài – Навіть у сліпого відкриваються очі від грошей, а монахи продають священні книги за гроші.
- 铜钱无脚走四方 tóngqián wú jiǎo zǒu sìfāng – Хоча грошей немає ніг, але вони скрізь ходять.
- 道路难行钱作马，城池不克酒为兵 dàolù nán xíng qián zuò mǎ, chéngchí bù kè jiǔ wèi bīng – Зіткнувшись з проблемами, гроші завжди допоможуть.

3) Негативна оцінка полягає в тому, що гроші несуть лише негаразди та турботи за своїм ходом.

- 挥金如土 huī jīn rú tǔ – кидатися грошима як брудом, не обережно розходжуватися грошима;
- 穷怕亲戚富怕贼 qióng pà qīnqī fù pà zéi – бідний боїться родичів, а багатий - крадіїв, боязнь розголосу та можливих втрат;

- 欲多伤神，财多累身 yù duō shāngshén, cái duō lèi shēn – бажання може поранити душу, а багатство може принести фізичне виснаження, витративши занадто багато часу і зусиль на його нагромадження;
 - 财大有险，树大招风 cái dà yǒu xiǎn, shù dà zhāo fēng – чим більше грошей, тим більше ризиків, бо великі багатства привертають увагу та можуть бути піддатливі шахрайству;
 - 钱多了烧心 qián duōle shāoxīn – більше грошей, більше клопотів, оскільки зростає відповідальність і тиск на їх ефективне використання;
 - 钱是万恶之源 qián shì wàn'è zhī yuán – гроші причина всіх бід, адже багатство може породжувати корупцію, жадібність і конфлікти;
 - 人为财死，鸟为食亡 rén wéi cái sǐ, niǎo wèi shí wáng – люди можуть вмерти через багатство, так само, як птахи можуть померти від голоду, борючись за їжу;
 - 白酒红人面，黄金黑人心 báijiǔ hóng rén miàn, huángjīn hēi rénxīn – після багатої години пиття людина стає алкоголіком, а той, хто має багато золота, може мати темне, жорстоке серце;
 - 爱钱如命 ai qián rú mìng – дорожити грошами як життям, оскільки деякі люди віддають перевагу нагромадженню багатства над здоров'ям і щастям;
 - 公人见钱，犹如苍蝇见血 gōng rén jiàn qián, yóurú cāngyíng jiàn xiě – чиновники, які бачать гроші, реагують на них так само, як мухи на кров, шукаючи можливостей збагатитися і вести розкішний спосіб життя.
- 4) Конфліктна оцінка – взаємодія одночасно двох антагоністичних значень:
- 财富要靠双手创造 cáifù yào kào shuāngshǒu chuàngzào – багатство потрібно створити руками;
 - 金钱买不到真理 jīnqián mǎi bù dào zhēnlǐ – правду не купити за гроші;
 - 有钱常想无钱日，莫到无钱想有钱 yǒu qián cháng xiǎng wú qián rì, mò dào wú qián xiǎng yǒu qián – бідні хочуть мати багато грошей, а багаті не сплять: думають, як зберегти гроші;

- 衙门钱，一蓬烟；生意钱，六十年；种田钱，万万年 yámén qián, yī péng yān; shēngyì qián, liùshí nián; zhòngtián qián, wàn wàn nián – Заробити гроші уряду можна за десять хвилин, бізнесменів за шість років, селянинові протягом тисяч років;
- 财主有良心，河水向上流 cáizhǔ yǒu liángxīn, héshuǐ xiàngshàng liú – якщо багата людина добра, то вона може повернути течію річки у зворотний бік;
- 邻居好，赛金宝 línjū hǎo, sài jīnbǎo – хороші сусіди краще за гроші;
- 一文钱逼死英雄汉 yī wén qián bī sǐ yīngxióng hàn – дрібна монета може призвести до смерті героя Китаю;
- 摇钱树，人人有，就是自己两只手 yáoqiánshù, rén rén yǒu, jiùshì zìjǐ liǎng zhī shǒu – у кожного є своє грошове дерево, як і свої руки;
- 败子回头金不换 bài zǐ huítóu jīnbùhuàn – розкаяння блудного сина і на вагу золота не проміняєш;
- 一家和气直千金 yījiā héqì zhí qiānjīn – сімейна гармонія вартує тисячі золота;
- 钱财如粪土，仁义值千金 qiáncái rú fèntǔ, rényì zhí qiānjīn – справедливість дорожча за золото;
- 黄金未为贵，安乐值钱多 huángjīn wèi wéi guì, ānlè zhíqián duō – спокій дорожче грошей;
- 千金易求，信誉难得 qiānjīn yì qiú, xìn yù nándé – легше розбагатіти ніж отримати довіру інших;
- 智慧的头脑胜似闪光的金子 zhìhuì de tóunǎo shèngsì shǎnguāng de jīnzì – мудрість краще золота;
- 一寸光阴一寸金，寸金难买买寸光阴 yīcùn guāngyīn yīcùn jīn, cùn jīn nán mǎi mǎi cùn guāngyīn – час за гроші не купиш;
- 千金易得，知音难求 qiānjīn yì dé, zhīyīn nán qiú – легше збагатитися ніж знайти одного близького друга;

- 黄金有价人无价 huángjīn yǒu jià rén wú jià – золото має ціну, а люди безцінні;
- 有钱常想无钱日，摸到无钱想有钱 Yǒu qián cháng xiǎng wú qián rì, mō dào wú qián xiǎng yǒu qián – як є гроші думаєш про безгроштя, як немає грошей мрієш про багатство.

5) Нейтральна оцінка стверджує, що гроші – це лише обмінний засіб, який може приходити та йти, але вони не є визначальним фактором багатства:

- 多财善贾 duō cái shàn gǔ – При великому багатстві легше вести торгівлю;
- 财去身安乐 cái qù shēn ānlè – Втративши гроші, можна здобути спокій;
- 钱财是倘来之物 qiáncái shì tǎng lái zhī wù – Гроші – це несподіваність;
- 钱财如流水，流去还流回 qiáncái rú liúshuǐ, liú qù hái liú huí – Багатство подібне до води, воно приходить і йде;
- 见贫休笑富休夸，谁是长贫久富家 jiàn pín xiū xiào fù xiū kuā, shéi shì zhǎng pín jiǔfù jiā – Не смійся з бідних, не хвалися своїм багатством, бо бідні не завжди залишатимуться бідними, а багаті не завжди залишатимуться багатими;
- 当面银子对面钱 dāngmiàn yínzi duìmiàn qián – Гроші мають бути розраховані точно за участю обох сторін;
- 亲是亲，财是财 qīn shì qīn, cái shì cái – Рідність залишається рідністю, а гроші - грошима;
- 一钱不落虚空地 yī qián bù luò xū kòng dì - Кожен єдиний грош має свою вартість;
- 金钱圆溜溜，一有就滚走 jīnqián yuán liū liū, yī yǒu jiù gǔn zǒu – Гроші, як кульки, відразу відкочуються;
- 富不过三代 fù bùguò sān dài – Багатство не передається через три покоління;
- 财主离穷人，寸步也难行 cái zhǔ lí qióng rén, cùn bù yě nán xíng – Багатому важко рухатися, коли він подалі від бідних;

- 财主离穷人，寸步也难行 *cái zhǔ lí qióng rén, cùn bù yě nán xíng* – Гроші можуть з'явитися з нічого.

Збагачена культурна спадщина народів часто відображається у їх прислів'ях. Це слова, вирази або речення, які мають фіксований, незмінний склад та відтворюють певну ідею або концепцію. Один із найцікавіших аспектів вивчення прислів'їв – це аналіз когнітивних структур, які вони відображають.

У світі прислів'їв китайської мови, концепт «гроші» відіграє ключову роль. Він відображає багато аспектів культури, психології та менталітету китайського суспільства. Науковці присвятили значний час класифікації цих прислів'їв, щоб зрозуміти їхню структуру та семантику.

З одного боку, існує переконання, що гроші – це панацея, засіб вирішення всіх проблем. Прислів'я, такі як «є влада, є гроші», «сила грошей і до неба доведе» і «з грошима ти дракон, без грошей ти жучок», свідчать про це уявлення.

З іншого боку, існує усвідомлення, що гроші не є панацеєю, і є речі, які не підвладні їм. Прислів'я, такі як «за гроші купиш серце простолюду, але не благородного мужа» і «перед смертю гроші не допоможуть», відображають цю ідею.

Значення грошей вважається важливим, але є речі, що ще важливіше за них. Наприклад, «за гроші не купиш друзів», «купу золота знайти легше, ніж хорошого друга» і «наш дім не купити за жодне золото та срібло світу».

Попри важливість грошей у суспільстві, вони не можуть замінити доброзичливість, праведність та інші цінності. «Справжні почуття за гроші не купиш», «за гроші ніхто тебе поминати не буде».

Усе це свідчить про складну культурну динаміку, яка визначає сприйняття грошей у китайському суспільстві. Класифікація прислів'їв, що відображають концепт «гроші», допомагає краще зрозуміти цю культурну спадщину та її вплив на мислення та поведінку людей.

1) Гроші як всемогутній засіб:

Ці приказки відображають переконання, що гроші мають величезну владу і можуть вирішити багато проблем. Вони наголошують, що володіння грошима дозволяє здійснювати контроль і вплив у суспільстві.

Наприклад, приказка «є влада є гроші, є гроші є влада» 有权能生钱, 钱大能买权 вказує на те, що матеріальні ресурси можуть надати людині великий вплив і можливості у суспільстві. Інші приклади:

- 钱能通天, 势能压人 qián néng tōngtiān, shìnéng yā rén – сила грошей і до неба доведе;
- 有钱一条龙, 无钱一条虫 Yǒu qián yītiáo lóng, wú qián yītiáo chóng – з грошима ти дракон, без грошей ти жучок;
- 为人有钱心事轻, 为人无钱处处难 wéirén yǒu qián xīnshì qīng, wéirén wú qián chùchù nán – у людей з грошима на душі легко, у людей без грошей важко;
- 没钱之人就像无箭之弓 méi qián zhī rén jiù xiàng wú jiàn zhī gōng – людина без грошей як лук без стріл;
- 金子可以坠死人 jīn zǐ kěyǐ zhuì sǐrén – золото і мертвих з могили підніме.

2) Гроші як не всемогутній інструмент:

Ці приказки підкреслюють обмежену силу грошей. Вони нагадують, що важливіші за матеріальне багатство є моральні цінності, самовдосконалення та взаємні стосунки. Наприклад, приказка «перед смертю гроші не допоможуть» 财富在死亡面前也不是救星, 无能为力 – cáifù zài sǐ máng miànqián yě bùshì jiùxīng, wúnéngwéilì підкреслює, що у кінцевому підсумку гроші не можуть змінити долю або забезпечити вічне щастя. Ще приклад:

- 金钱可以买到小人之志, 但买不到君子之志 jīnqián kěyǐ mǎi dào xiǎo rén zhī xīn, dàn mǎi bù dào jūn zǐ zhī zhì – за гроші купиш серце простої людини, але не благородного мужу;

3) Гроші як важливий елемент, але існують ще важливіші речі:

Ці приказки стверджують, що гроші важливі, але дружба, доброта та інші людські якості є ще важливішими. Вони підкреслюють цінність міжособистісних відносин та емоційного благополуччя.

Наприклад, приказка «багатство не в друзях, але друзі це багатство» 财富不是朋友，但朋友却是财富 – cáifù bùshì péngyǒu, dàn péngyǒu què shì cáifù підкреслює, що людські стосунки та підтримка важливіші за матеріальне благополуччя.

- 以财交者，财尽而交绝 yǐ cái jiāo zhě, cái jìn ér jiāo jué – є гроші є друзі, немає грошей – немає друзів;
- 万两黄金容易得，知心一个世难求 wàn liǎng huángjīn róngyì dé, zhīxīn yīgè shì nán qiú – купу золота знайти легше ніж хорошого друга;
- 金窝银窝不如咱的狗窝 jīn wō yín wō bùrú zán de gǒu wō – наш дім не купити за жодне золото та срібло світу;

Навіть у світі, де гроші володіють величезною силою, існують речі, що лежать поза їхнім впливом. Гроші не здатні перевершити неблаганні закони природи, які визначають наше походження, старість, хвороби і смерть. Вони не можуть замінити ніжних моментів сімейного затишку, безмежної довіри в дружбі або тепла кохання, що виражається у взаємодії близьких сердець.

Навіть найбільші скарби не можуть забезпечити людей тим, що є по суті найціннішим у житті. Перед мудрістю природи та непередбачуваністю людських почуттів, всі скарби і багатства просто виглядають марно. У світлі цього розуміння можна виділити кілька ключових аспектів:

Спокій і благополуччя важливіші за гроші:

- 有钱难买一身安 yǒu qián nán mǎi yīshēn ān – за гроші не купиш гармонію.
- 有钱难买五更觉 yǒu qián nán mǎi wǔ gēng jué – за гроші не купиш почуття часу.
- 有钱难买生死路 yǒu qián nán mǎi shēngsǐ lù – за гроші не купиш життя.
- 黄金未为贵， 安乐值钱多 huángjīn wèi wéi guì, ānlè zhíqián duō – гармонія дорожча за гроші.

Родинні звязки важливіші за гроші:

- 有钱难买子孙贤 yǒu qián nán mǎi zǐsūn xián – за гроші не купиш онуків.
- 有钱难买亲骨肉 yǒu qián nán mǎi qīn gǔròu – за гроші не купиш родичів.

Дружба важливіша за гроші:

– 钱财买不到真情 *qiáncái mǎi bù dào zhēnqíng* – справжні почуття за гроші не купиш;

– 有钱难买灵前吊 *yǒu qián nán mǎi líng qián diào* – за гроші ніхто тебе поминати не буде.

Обіцянки дорожчі за гроші:

– 得黄金百斤， 不如得季布一诺 *dé huángjīn bǎi jīn, bùrú dé jì bù yī nuò* – скипка обцянок краща за сто кілограм золота;

4) Пропаганда економії грошей:

Ці приказки надихають на обережне та розумне використання грошей. Вони наголошують на важливості економії та витрати коштів на справжні потреби.

Наприклад, приказка «гроші треба витратити за необхідністю» *钢要加在刀刃上， 钱要花在正路上* – *gāng yào jiā zài dāorèn shàng, qián yào huā zài zhèng lùshàng* нагадує, що розумне використання грошей важливе для фінансової стабільності.

– 一文钱攥出水来 *yīwén qián zuàn chūshuǐ lái* – копійка гривню береже;

– 金钱不长在树上 *jīnqián bù cháng zài shù shàng* – гроші на деревах не ростуть.

5) Гроші, що роблять людей жадібними та нещасними:

Ці приказки попереджають про небезпеки занадто спрямованості на гроші. Вони вказують на те, що жадібність та прагнення до багатства можуть призвести до нещастя та втрати справжнього значення життя.

Наприклад, приказка «гроші до хорошого не доведуть» *金钱造不出好汉* *jīnqián zào bù chū hǎohàn* – попереджає, що спрямованість тільки на наживу може відвести людину від справжніх цінностей і призвести до нещастя.

– 财迷心窍 *cáimí xīnqiào* – осліплений жагою до багатства

– 人心难满， 欲壑难填 *rénxīn nán mǎn, yùhè nán tián* – людське серце ненаситне до жадібності

– 吃了猪肝想猪心， 得了白银想黄金 *chīle zhū gān xiǎng zhū xīn, déliǎo bái yín xiǎng huángjīn* – зїв печінку думаєш про серце, отримав срібло думаєш про золото;

- 有了千钱想万钱，当了皇帝想成仙 yǒule qiān qián xiǎng wàn qián, dāngle huángdì xiǎng chéng xiān – отримав тисячу думаєш про десять тисяч, ставши імператором думаєш як стати божеством;
- 咬人的狗，牙发红，贪财的人眼发红 yǎo rén de gǒu, yá fà hóng, tāncái de rén yǎn fà hóng – в кусючої собаки зуби червоні, в жадібної людини очі червоні.

Позитивні згадки, які часто асоціюються з багатством та успіхом, становлять приблизно 40% усіх емоційних конотацій, відображаючи загальне позитивне ставлення до грошей як інструменту досягнення матеріального благополуччя та соціального статусу.

Натомість, негативні згадки, що підкреслюють ризики та потенційні негативні наслідки фокусу на грошах, формують близько 40% згадок. Останні 20% нейтральних згадок пов'язані з функціональними аспектами грошей, такими як вимірювання вартості, платежі, та інші. Ці процентні співвідношення дозволяють нам зрозуміти, як різні культурні підходи до грошей формують загальне ставлення до них в китайській та українській культурах, і як це впливає на повсякденне життя та культурні цінності.

Висновки до Розділу 2

Аналіз прислів'їв про гроші в китайській та українській культурах відкриває багатоцінні відомості про сприйняття та уявлення людей про цей концепт. З'ясування лексичних репрезентантів та їх класифікація за когнітивною структурою допомагають розкрити не лише різноманітні аспекти сприйняття грошей, а й глибинні культурні та соціальні відмінності між народами.

Вивчення різних прислів'їв про гроші у китайській та українській мовах свідчить про суттєві відмінності у культурних уявленнях. Китайські прислів'я, такі як «є влада, є гроші» та «сила грошей і до неба доведе», відображають переконання у владі та всемогутності грошей. Українські прислів'я, з іншого боку, підкреслюють небезпеку перетворення грошей на головний пріоритет, що може призвести до

недоліків, як це виражено у висловах «гроші – відмінний слуга, але поганий господар» та «куди гроші ввійшли, там розум вийшов».

Кожне прислів'я відображає особливості культурного контексту, психології та менталітету кожного народу. Вони є своєрідним відображенням колективного досвіду та уявлень про гроші. Дослідження таких прислів'їв дозволяє краще зрозуміти культурні цінності та підходи до матеріальних цінностей у відповідних суспільствах.

Сприйняття грошей у китайській та українській культурах є результатом історичних, соціальних та економічних впливів. У китайському суспільстві, наприклад, після періоду турбулентності, гроші стали символом стабільності та успіху. Українська культура, з іншого боку, часто підкреслює небезпеку занадтої уваги до матеріальних цінностей.

Аналіз прислів'їв про гроші в китайській та українській культурах допомагає розкрити специфіку менталітету та підходу до матеріальних цінностей в обох народах. Вивчення таких лінгвокультурних практик є важливим етапом у розумінні культурних відмінностей та подальшого розвитку міжкультурного спілкування.

Проаналізувавши прислів'я відібрані для цієї роботи, можемо зробити наступні висновки:

1) Роль грошей у китайській метафоричній системі: Гроші відіграють важливу роль у китайських прислів'ях, вони є центральним елементом символіки та відображаються у структурі прислів'їв.

2) Антитеза у китайських прислів'ях: Китайські прислів'я про гроші часто мають антитезу, де порівнюються протилежні поняття, що робить їх більш складними та критичними.

3) Структурні особливості китайських прислів'їв: Прислів'я відрізняються структурою, яка включає паралельні речення та римування останніх слів, що робить їх легко запам'ятовуваними та ефективними для передачі ідеї.

4) Використання метафор у китайських прислів'ях: Метафоричне порівняння між бажанням грошей та іншими суб'єктивними речами є поширеним у китайських прислів'ях, що свідчить про класичний характер цих висловів.

5) Соціальні причини та натхнення для створення прислів'їв: Паремії про гроші виникають під впливом соціальних причин, бажання та негативних факторів, що відображається у структурі та змісті прислів'їв.

б) Центр когнітивної структури «гроші» у китайській мові: Прислів'я, що прославляють всемогутню силу грошей, становлять центральний елемент у когнітивній структурі концепту «гроші» у китайській культурі.

У контексті аналізу культурного сприйняття концепту "ГРОШІ" в китайській та українській мовах виявлено, що значення грошей можна розділити на позитивні, негативні та нейтральні згадки, що дозволяє глибше зрозуміти їхній вплив на свідомість та поведінку людей. Позитивні згадки, асоційовані з багатством та успіхом, становлять приблизно 30% усіх емоційних конотацій, відображаючи загальне позитивне ставлення до грошей як інструменту досягнення матеріального благополуччя та соціального статусу.

Негативні згадки, які акцентують ризики та потенційні негативні наслідки фокусу на грошах, складають близько 50% згадок, підтверджуючи існування глибоко закоріненого критичного ставлення до грошей, які можуть викликати корупцію та алчність. Останні 20% нейтральних згадок пов'язані з функціональними аспектами грошей, такими як вимірювання вартості, платежі та інші повсякденні операції, відображаючи нейтральне використання грошей як об'єкта транзакцій у суспільстві. Ці процентні співвідношення допомагають зрозуміти, як різні культурні підходи формують загальне ставлення до грошей та його вплив на повсякденне життя та культурні цінності.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи концепт «гроші» у контексті китайської та української культур через прислів'я, можемо зробити значні висновки щодо сприйняття та цінностей, що існують у цих суспільствах.

По-перше, важливо відзначити, що прислів'я про гроші в обох культурах мають велике значення. У китайському суспільстві гроші не просто вважаються засобом обміну, вони є символом успіху та стабільності. Це відображається у прислів'ях, які прославляють силу грошей та пов'язують їх з владою і всемогутністю.

Наприклад, прислів'я «є влада, є гроші» вказує на тісний зв'язок між грошима та владою. Українські прислів'я також відображають важливість грошей, але частіше попереджають про ризики, пов'язані з ними. Наприклад, «гроші - відмінний слуга, але поганий господар» підкреслює, що гроші можуть бути корисними, але потребують розумного використання.

Другий важливий висновок полягає в розумінні структурних особливостей прислів'їв про гроші. У китайських прислів'ях часто використовується антитеза, де порівнюються протилежні поняття. Це робить їх більш складними та критичними.

Наприклад, протиставлення сили грошей і досягнення успіху «сила грошей і до неба доведе» вказує на могутність грошей у досягненні цілей. Українські прислів'я, навпаки, частіше простіші за формою та висловлюють прості істини.

Третій висновок стосується використання метафор у прислів'ях про гроші. Як у китайській, так і в українській культурі метафори використовуються для порівняння бажання грошей з іншими суб'єктивними речами. Це дозволяє висловлювати складні ідеї про значення грошей через порівняння з різними аспектами життя.

Соціальні причини та натхнення для створення прислів'їв про гроші відображають реальність суспільства кожної культури. Вони відображають те, що цінності та погляди на гроші формуються під впливом соціальних, історичних та економічних чинників.

Завершальний висновок полягає в тому, що аналіз прислів'їв про гроші в китайській та українській культурах розкриває важливі відмінності в сприйнятті та

цінностях. Ці різноманітність і варіативність дають можливість краще зрозуміти культурні контексти кожного суспільства і сприяють розвитку міжкультурного діалогу та взаєморозуміння.

Аналіз культурного сприйняття концепції грошей в китайській та українській мовах виявив, що визначення грошей можна поділити на позитивні, негативні та нейтральні аспекти. Позитивні асоціації, пов'язані з багатством та успіхом, складають близько 30% емоційних конотацій, відображаючи позитивне ставлення до грошей як інструменту досягнення матеріального благополуччя та соціального статусу.

Негативні згадки, що підкреслюють ризики та можливі негативні наслідки фокусу на грошах, становлять близько половини всіх згадок, свідчаючи про існування критичного ставлення до грошей, які можуть викликати корупцію та інші соціальні проблеми. Решта 20% нейтральних згадок пов'язані з функціональними аспектами грошей, такими як вимірювання вартості та здійснення платежів. Ці відсоткові співвідношення допомагають зрозуміти, як культурні особливості впливають на сприйняття грошей та їхню роль у повсякденному житті.

摘要

当今世界充满了深层次的跨文化联系和全球化，对于在语言文化背景下研究和理解概念赋予了特殊重要性。在这项研究中，我们聚焦于中文谚语中「钱」这一概念的言语化，揭示其独特特征及对中国文化体系的形成的重要性。

通过中文谚语对「钱」概念的研究，我们将此方面视为揭示中国世界观独特特征和特点的关键。突显这些特点能够帮助我们理解「钱」概念如何融入中国文化体系，以及它如何与其他语言文化方面互动。

研究目的和对象。本研究旨在分析中文谚语中对「钱」概念的言语化，并确定其对中国社会心理世界的影响。

方法。本研究的方法论取向基于使用认知策略和更详细地分析语言文化特征，以便在中文谚语中提取和深入研究「钱」概念言语化的特定表现。这包括应用高智商方法来分析概念的认知结构，以及详细考察在中国语言环境中言语化此概念的语言表达。

研究结构：

模拟 «钱» 概念在谚语中的言语化：

确定中文谚语中 «钱» 概念的关键元素。

分析在谚语中对概念言语化的各种方式，更详细地研究表达和其在概念表达中的作用。

谚语中 «钱» 概念言语化的语言客观性：

考察在中国谚语中表达和再现 «钱» 概念的特点，考虑其语境和语言特征。

语言文化学中 «概念» 概念的理论基础：

我们研究的主要阶段是分析对 «概念» 概念的理论方法以及其在语言文化研究中的应用。我们将详细讨论不同理论的定义概念作为语言文化分析的关键要素。我们的目的不仅仅是专注于普遍认可的解释，还在研究不同学者的特定方法。我们的目标是深入分析 «概念» 概念的理论基础，以便更深入地理解其在语言文化学中的作用

将理论概念与实际应用在《钱》概念研究中建立联系：

我们研究的下一个重要步骤将是确定理论概念《概念》与实际应用在研究《钱》概念时的联系。我们将探讨如何成功应用理论方法来揭示《钱》概念的特点和言语化的特征。这将使我们能够从理论转向实践，并利用所积累的知识更深入地理解中国文化中《钱》概念。

谚语中《钱》概念言语化的特点：

为了扩展我们研究的证据和内容，我们将对中国谚语中表达《钱》概念的部分进行详细研究和分析。

我们将探讨这些表达的特点以及其文化影响，并添加来自中国文学和成语的额外示例以扩展我们对主题的理解。这种方法使我们能够深入研究使用这些谚语的语言文化背景，并确定它们在塑造中国人思维方式中的作用。

我们研究的这种综合方法旨在更全面和复杂地理解《钱》概念在中国语言文化背景中的内容，同时考虑理论方面和实际应用。

科学新颖性和实际意义：

通过揭示中国谚语中《钱》概念的言语化，我们有机会更深入地理解中国人的文化世界观。所获得的结果可用于改善跨文化交流和理解文化特点，这对于中文和中国文化的学习具有实际意义。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воробйова, О. П. (2011). Концептологія в Україні: здобутки, проблеми [Conceptology in Ukraine: Achievements, Problems]. *Вісник КНЛУ. Серія "Філологія"*, 14(2), 53–64.
2. Голубовська, І. О. (2004). Етнічні особливості мовних картин світу [Ethnic Features of Language Worldviews]. Київ: Логос.
3. Голубовська, І. О. (2004). Паремії як відбиття ціннісних пріоритетів етнічної спільності [Proverbs as Reflection of Ethnic Community's Value Priorities]. Київ: Логос.
4. Каліщук, Д. М. (2017). Концептуальні стилі англомовних політиків (на матеріалі політичного дискурсу президентів Дж. Буша мол. Б. Обама) [Conceptual Styles of English-speaking Politicians (Based on the Political Discourse of Presidents G. Bush and B. Obama)] (Дисертація кандидата філологічних наук). Запоріжжя: Запорізький національний університет.
5. Качмар, О. Ю. (2010). Концепт як об'єкт дослідження когнітивної лінгвістики [Concept as an Object of Cognitive Linguistics Research]. У К. Львів: Ліра.
6. Лі, Хуйцзи. (2014). Поверхневий аналіз структури уявлення про ГРОШІ в китайській мові [Surface Analysis of the Concept of MONEY in the Chinese Language]. *Новий час в освіті, 26*. Отримано з <http://d.wanfangdata.com.cn/Periodical/xjysddzzz-e201426080>.
7. Лі, Хуйцзи. (2014). Традиційні та актуальні уявлення про ГРОШІ в китайській мові [Traditional and Contemporary Concepts of MONEY in the Chinese Language]. У *Теорія та методика міжнародної освіти: традиції та новації в навчанні студентів країн азіатсько-тихоокеанського регіону: збірник наукових праць*, 45–47.
8. Слухай, Н. В., Снитко, О. & Вільчинська, Т. (2011). Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні [Cognitology and Conceptology in Linguistic Coverage]. Київ: Київський університет.
9. Сосновська, Н. І. (2016). Ієрогліф як об'єкт і предмет пізнання в концептуальній картині світу [Hieroglyph as an Object and Subject of Cognition in the Conceptual Worldview]. *Переклад і порівняльна лінгвістика*, 12, 87–91.

10. Тань, А. Ш. (2004). Китайська картина світу: мова, культура, ментальність [Chinese Worldview: Language, Culture, Mentality]. Москва: Мови слов'янської культури.
11. Чжу, Жуйшуан. (2015). Особливості китайської картини світу [Peculiarities of the Chinese Worldview]. *Питання психолінгвістики, 1*, 233–238.
12. 温, Д. (2011). 中国谚语大辞典 [Dictionary of Chinese Proverbs]. Шанхай: 上海辞书出版.
13. 金, 小平. (2003). 金钱文化熟语初探 [Preliminary Study of Money Culture Idioms]. *语言与文学研究, 2*.
14. 现代汉语辞海. (2011). 北京: 中国书籍出版社.
15. 金, 小平. (2020). 文学网汉语词典 [Literary Network Chinese Dictionary]. Отримано з <https://cd.hwxnet.com/79>.
16. Гавриш І. Р. Лінгвокультурологія: основи та перспективи досліджень / І. Р. Гавриш. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2012. – 312 с.
17. Король А. В. Концептуальні моделі рекламного дискурсу: мовно-когнітивний аспект / А. В. Король. – Київ : Видавництво Київського університету, 2008. – 210 с.
18. Мороз О. С. Когнітивно-комунікативні аспекти текстуальної репрезентації концепту "Час" у сучасній українській мові / О. С. Мороз // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Лінгвістика. – 2018. – № 896. – С. 112–121.
19. Шевченко О. І. Когнітивний підхід у лінгвокультурології: проблеми та перспективи / О. І. Шевченко // Лінгводидактика. – 2017. – № 2 (29). – С. 99–106.
20. Огородній, А. В. (2018). Когнітивна лінгвістика: теорія та практика [Cognitive Linguistics: Theory and Practice]. Київ: Видавничий дім "КМ Академія".
21. Білошицька, Н. П. (2016). Лінгвокультурологічний аспект вивчення казок в китайській мові [Linguocultural Aspect in the Study of Fairy Tales in the Chinese Language]. Філологічні трактати, 8, 101-108.
22. Жуков, І. В. (2018). Когнітивно-прагматичний аспект лінгвокультурологічного аналізу фразеологічних одиниць (на матеріалі

англомовного політичного дискурсу) [Cognitive-pragmatic aspect of linguocultural analysis of phraseological units (based on English-language political discourse)] (Дисертація кандидата філологічних наук). Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія".

23. Петренко, О. М. (2016). Мовне втілення концепту "сила" в українському політичному дискурсі (на матеріалі програми партійних формулювань) [Linguistic embodiment of the concept "power" in Ukrainian political discourse (based on party program formulations)] (Дисертація кандидата філологічних наук). Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія".

24. Семенов, О. С. (2014). Когнітивна лінгвістика в українській філології: використання та перспективи [Cognitive linguistics in Ukrainian philology: usage and perspectives]. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія "Філологія" (1072), 33–39.

25. Харченко, О. М. (2013). Фразеологізми в українському політичному дискурсі: когнітивний аспект [Phraseological units in Ukrainian political discourse: cognitive aspect] (Дисертація кандидата філологічних наук). Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія".